

Rune Fardal, psykologi student

Personlighetsforstyrrelser med hovedvekt på narsissistisk problematikk i relasjon til barn

<http://www.sakkyndig.com> mail: rune@fardal.no

Narsissistisk dynamikk i et samfunnsperspektiv.

31.8.2011 Oppdatert 4.3.2011

Med linker: <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/narsissisme2.htm>
Utskriftsvennlig: <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/narsissisme2.pdf>

Mer her: <http://www.sakkyndig.com>

Partnerdrap sjokkerer. Noen menn og kvinner [dreper sin partner](#) i prosessen av samlivsbrudd. Ofte klarer ikke den ene leve uten den andre. Noen foreldre dreper sine barn i slike konflikter, andre kidnapper dem til utlandet. Politikere krever svar, hvordan kan vi hindre slike tragedier? Forsmådde elskere kan drepe barn i den tro at de da får partneren, hvorfor?

Barnefordelingsaker, særlig i saker der konfliktnivået er høyt med gjentatte rettssaker, preges ofte av det psykologer kaller "karakterforankrede problemer". Dette er saker som ofte preges av at den ene partner ikke har noe å forhandle om. Personlighetstrekk og utenforliggende hensyn bidrar til et ekstremt skadelig stress rundt barnet. Stress som kan føre til alvorlig psykisk og fysisk sykdom som depresjoner, angst og diabetes¹. Disse saker er uløselige, hvorfor?

Raoadrage, der [bilister blir aggressive](#). Frustrasjoner som utagerer i alt fra en langefinger til vold og drap. Et begrep udødeliggjort i filmen [Falling down](#), med Michael Douglas. Bilister som nekter slippe andre inn i køer, og kommer du inn foran bruker de hornet som utløp for sin frustrasjon, på en måte som vitner om helt andre motiver enn det som kan forsvares av situasjonen i seg selv, hvorfor?

Æresdrap, der særlig midtøstens kulturer "aksepterer" drap på nære familiemedlemmer for "ærens" skyld! Hva slags ære er det? Der [foreldre tar livet av](#)

[sitt barn](#) for å holde den sosiale maske. En del muslimske menn føler seg krenket om deres kone ikke dekker seg til, hvorfor?

Karikaturtegninger, særlig av profeten Muhammed avstedkommer drap, trusler og [store demonstrasjoner](#), spesielt i kulturer med fundamentalistiske religiøse styresett. Mange krever respekt, men evner ikke vise respekt! Respekter vår ytringsfrihet, men tål vår disrespekt – respekter vår rett til å krenke, ellers dreper vi deg (den ultimate krenkelse)! I frykten for å ydmykes, ser ikke krenkeren sin egen krenkelse, hvorfor??

Religioner, har krenket kvinner, barn og annerledestenkende i århundrer. Kvinner brennes på bål som "hekser", de steines for "utroskap" og religionenes bærere misbruker barn! Religioner krenker hverandre i en sann tro på at "deres" tro er den eneste "rette"! De preker om tilgivelse, men praktiserer det ikke, de snakker om å vende det andre kinnet til, men står bak flere krigen enn noe annen årsak. De utgir seg for å være den rette veg, men fører flere i fortapelse enn noe annet! Det handler om makt, men hvorfor?

Krenkede barn blir syke voksne, er tittelen på [en bok av Kirkengen](#) (2005). Barn som utsettes for traumer i tidlig barndom vokser ofte opp med alvorlige psykiske problemer som først kommer til syne fra ungdomsårene. Seksuelle overgrep, emosjonell omsorgsvikt skader barn for livet, hvorfor?

Nettforum, der særlig enkelte anonyme, men også under navn, kan fremstå som rene frustrasjonsbomber så fort de blir latterliggjort, motsagt eller møter kritikk. Noen bære så mye indre frustrasjon at de ikke synes ha noen evne til [frustrasjonstoleranse](#) i det hele tatt. Enkelte evner ikke forholde seg til verken ironi eller rasjonell kritikk, hvorfor?

Nettsamfunn, der mennesker i alle aldre kan legge ut mer eller mindre halvnakne bilder av seg selv har eksplodert. Fra de uskyldige til de som tar den helt ut. Noen blir tilsynelatende "krenket" av at [andre refererer](#) til hva de selv har lagt ut, mens de selv eksponerer seg nærmest ukritisk. Er det et uttrykk for et behov om synlighet, eller et behov for å komme ut av en opplevd usynlighet.?

Drosje/Diskotek køer, har vært arena for alvorlig vold når noen føler seg forbigått eller noen sniker. Alt fra verbale trakassering, knivstikking til at den forsmådde går og henter maskingevær og meier ned de som står i kø, hvorfor?

Innvandingskonflikter, hvis debatt til tider blir svært emosjonell, her som internasjonalt, utløser dypt liggende emosjoner hos mange. Mer eller mindre rasjonelle argumenter fremsettes og forkastes. Mobbing, trakassering og drap følger i dens kjølvann, hvorfor?

Skoledrapene, både i USA og Finland fremstår fullstendig meningsløse sett fra utsiden. Tilsynelatende rasjonelle mennesker planlegger og utføre slike massedrap, hvorfor?

Realityshow, der handlingen synes utspille seg i egoismens behov for 15 minutters *fame*. Der motivet er å mobbe, skyve ut eller latterliggjøre andre for egen vinnings skyld, fullstendig frakoblet enhver konsekvens. De store seertallene antyder at slik "underholdning" dekker et behov, hvilket?

Drap på egne barn, slik en rekke saker har vist seg kan være et uttrykk for en ekstrem grandios selvopfatning, der den som dreper tror de gjør dette ut i fra en barmhjertig tro på at de hjelper barnet! I noen saker som med [Domonique Cottrezer](#) det opplagt at det foreligger mentale forstyrrelser, slik vi også ser ved [Veronique Courjault](#). Her mangler empati for baret totalt. Mer grandiosst pregede foreldre begår selvmord og som tar med seg barna så de ikke skal lide etter selvmordet. Eksempler som saken med [Donna Fitchett](#) er typisk, der en deprimert mor i en akt av selvmord dreper sine barn i "barmhjertighet"!

Raseri kommer til uttrykk på ulike måter, slik [VG](#) beskriver 4.3.2011, og [her](#), om libanesiske stefaren som skjøt den boksende stedatteren Rola El-Halabi i hender og knær da hun sa ham opp som manager. Volden er målrettet mot stedatterens bokseferdigheter som hevn for krenkelsen det oppleves som å bli sparket som manager.

-- 00 --

Listen av disse til dels uforståelige handlinger kan gjøres betydelig lengre. Hvorfor er slike handlinger så uforståelige for så mange mennesker, leg som lærd? Hva er den underliggende fellesnevner for denne typen adferd utført av det som i utgangspunktet synes være rasjonelle mennesker? Hva er det som gjør at noen, i spesielle settinger går fra å være tilsynelatende rasjonelle til å bli fullstendig irrasjonelle?

Denne typen adferd utspiller seg i relasjonen mellom mennesker. Etter mitt syn er det en rød tråd som forbinder alle disse eksempler, en adferd vi de siste tiår stadig oftere får beskrevet i media.

Denne røde tråd synes være individets **narsissistiske sårbarhet**, evnen til å takle trusler mot **selvbildet**, håndtere rasjonell kritikk og behovet for å fremstå som vellykket, i en verden av mislykkethet både menneskelig, miljømessig og økonomisk. Mange mener vi er inne i narsissismens tidsalder, der individets behovet for å bli sett og forstått blir stadig vanskeligere til tross for at alt blir mer gjennomskiktig og synlig, eller nettopp på grunn av det?

Vi lever i en toleransens tyranni, der sære minoriteters krav skal fremmes på bekostning av majoriteten. Mange føler ikke at de selv møter særlig toleranse, særlig der ytringsfriheten bare gjelder de politisk/religiøse korrekte holdninger!

Narsissistisk dynamikk handler om adferdstrekk som særlig kommer til syne når mennesker med stor narsissistisk sårbarhet møter kritikk og utfordringer fra omgivelsene. Deres måte å bevare sin *verdighet*, unngå den ultimate **krenkelse**, krenkelsen av et skadet **Selv**, ender ofte i det **narsissistiske raseri**. En aggresjon fundamentalt ulik annen aggresjon.

Mediebildet viser godt at stadig flere opplever seg så krenket at de går til alvorlige ytterligheter i et forsøk på oppreisning for den opplevde ydmykelse. Terrorens bakside rommer en slik problematikk. Slik jeg viser over griper denne dynamikk inn i de fleste relasjoner mellom mennesker i stadig stigende grad.

Det er grunn til å spørre seg hvorfor noen krenkes av det andre opplever som helt adekvate utfordringer på livets veg.

Mitt inntrykk er at stadig flere grupper i vår kulturer fremstår med stadig større narsissistiske sår og dertil lavere terskler for krenkelse og ydmykelse. Slikt skaper grunnlag for en økende egosentrisk holdning.

For noen er det opplagt en forstyrrelse. Konflikter der ekstremfundamentalister møter vesten er et godt eksempel. Hva er det ved vårt samfunn som gjør at stadig flere føler seg så sårbare for kritikk, samtidig som mulighetene for eksponering aldri har vært større? Blir vi sårbare av egoismens grenseløshet?

[Len lengre artikkel](#)

ser jeg nærmere på narsissistisk problematikk, i en type saker der konfliktnivået kan være ekstremt høyt og der både psykologer, barnevern og domstolene ofte kommer til kort, nemlig **barnefordelingsaker**.

Dynamikken er mye den samme i alle de over nevnte settinger. Jeg beskriver den narsissistiske problematikk, så skadelig for barnets utvikling i en verden der evne til håndtering av livets utfordringer fremstår som stadig mer komplisert.